

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9So/89/2017
Identifikačné číslo spisu: 6016200001
Dátum vydania rozhodnutia: 12.12.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:6016200001.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členov senátu JUDr. Judity Kokolevskej a Mgr. Viliama Pohančenika, v právnej veci navrhovateľa: J. I., t. č. bez trvalého bydliska, adresa na doručovanie - O. X, proti odporkyni: Sociálna poisťovňa, ústredie, Ul. 29. augusta 8, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutí odporkyne č. XXX XXX XXXX X z 29. októbra 2015 a 20. januára 2016 o nároku na invalidný dôchodok, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 17. augusta 2017, č. k. 26Sd/1/2016-45, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 26Sd/1/2016-45, zo dňa 17. augusta 2017 p o t v r d z u j e .

Účastníkom náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

1. Krajský súd rozsudkom č. k. 26Sd/1/2016-45, zo dňa 17.08.2017 (ďalej len „napadnutý rozsudok“) potvrdil rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X-T. z 20.01.2016 (ďalej len „rozhodnutie I“) a rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X-T. z 20.01.2016 (ďalej len „rozhodnutie II“).

2. Odporkyňa rozhodnutím č. XXX XXX XX XX X zo dňa 29.10.2015 zamietla žiadosť navrhovateľa o invalidný dôchodok zo dňa 15.10.2015. Proti tomuto rozhodnutiu podal navrhovateľ odvolanie, na základe ktorého odporkyňa dala vypracovať nový posudok zo dňa 22.12.2015. Na základe tohto posudku bol navrhovateľ uznaný invalidným s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 45 % s dátumom vzniku invalidity 04.12.2014. Odporkyňa preto dňa 20.01.2016 vydala rozhodnutie I, ktorým zrušila svoje predchádzajúce rozhodnutie zo dňa 29.10.2015 z dôvodu uznania navrhovateľa za invalidného so 45 % mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Zároveň mu rozhodnutím II priznala invalidný dôchodok v sume 155,20 eur mesačne od 03.12.2014, od 01.01.2015 zvýšený na sumu 157,90 eur a od 01.01.2016 zvýšený na sumu 158,90 eur mesačne.

3. Navrhovateľ na výzvu súdu uviedol, že trvá na podanom odvolaní, nesúhlasí s rozhodnutím I ani

rozhodnutím II a žiada o priznanie celého invalidného dôchodku. Žiadal, aby pri posudzovaní jeho zdravotného stavu boli zohľadnené všetky skutočnosti a dôsledky jeho úrazu a nie iba tie, ktoré vyhovujú posudkovej lekárke. Navrhol, aby krajský súd nahliadol do trestného spisu 3To/15/2016, v ktorom sa nachádzajú lekárske posudky súdnych lekárov o jeho zdravotnom stave a súvisiacich následkoch. Uviedol, že od 03.03.2014 je nepretržite PN a nemá už prostriedky na ďalšiu potrebnú liečbu.

4. Podaním zo dňa 19.05.2016 navrhovateľ predložil ďalšie lekárske správy z vyšetrení: neurochirurgická ambulancia - zo dňa 16.05.2016, neurologická ambulancia - zo dňa 10.02.2016, Univerzitná nemocnica Martin - chirurgická stomatologická ambulancia - zo dňa 04.05.2016, 13.04.2016 a 20.04.2016, MUDr. N. Z., ORL - zo dňa 13.07.2015, prepúšťaciu správu z Univerzitetnej nemocnice Martin z hospitalizácie od 02.07.2013 do 06.07.2013, prepúšťaciu správu VŠNsP Lučenec n.o., Odd. ortop. a úraz. chirurgie - hospitalizácia od 22.06.2013 do 25.06.2013. Na základe týchto nových podkladov bol vypracovaný ďalší lekársky posudok zo dňa 01.08.2017, v ktorom za rozhodujúce zdravotné postihnutie posudkový lekár opäť určil Choroby nervového systému, postihnutie mozgu, poruchy osobnosti, správania, poruchy intelektu vyvolané ochorením, poškodením alebo dysfunkciou mozgu - stredne ťažká forma podľa kapitoly VI, oddiel A, položka 1, písm. b/. Miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť bola stanovená na 35 % so zvýšením o 10 % pre ostatné pridružené ochorenia.

5. Krajský súd považoval rozhodnutie I, ktorým v rámci autoremedúry odporkyňa zrušila rozhodnutie o zamietnutí žiadosti o priznanie invalidného dôchodku, ako aj rozhodnutie II odporkyne za správne. V odôvodnení napadnutého rozsudku poukázal na ustanovenie § 71 ods. 1, 2, 4, 5, 6, 7 a 8 a § 73 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z. z.“). Mal za preukázané, že navrhovateľ požiadal odporkyňu o priznanie invalidného dôchodku od 03.12.2014 žiadosťou z 15.10.2015. Na účely posúdenia jeho žiadosti bol vypracovaný lekársky posudok z 15.10.2015. Pri vypracovávaní tohto posudku vychádzal posudkový lekár z vlastného klinického vyšetrenia navrhovateľa, z neurologických, psychiatrických, psychologických a ORL vyšetrení z priebehu roku 2015. Za rozhodujúce zdravotné postihnutie navrhovateľa označil organické poruchy nálady, t. j. ochorenie nervového systému, v zmysle kapitoly VI, odd. A, pol. 1, písm. b/ prílohy č. 4 k zákonu č. 461/2003 Z. z. a pokles miery jeho pracovnej schopnosti pre uvedené ochorenie stanovil na 35 %. Uviedol, že navrhovateľ s odborným vzdelaním utrpel v roku 2013 po napadnutí inou osobou zlomeninu tvárových kostí s chirurgickým riešením, osteosyntetický materiál bol odstránený. Bol vyšetrený neurológom pre bolesti hlavy bez objasnenia jednoznačnej príčiny. MR vyšetrenie potvrdilo degeneratívne zmeny krčnej chrbtice, neurologický nález je v norme. Zmeny chrbtice na RTG sú dokumentované už v roku 2012, ide o prirodzené degeneratívne zmeny. MR vyšetrenie potvrdilo len počínajúce artrotické zmeny temporomandibulárneho kĺbu a zistený bol tiež maofasciálny syndróm pri defektnom chrupu. Porucha sluchu v dôsledku úrazu bola zistená na úrovni CSS 15,7 %. V minulosti predstavovala porucha jeho sluchu 6,4 %. Od roku 2004 je tiež v liečbe psychiatra pre organickú poruchu nálady. Zistené sú mierne organické zmeny, psychologické vyšetrenie potvrdilo mierne až stredné organické zmeny centrálnej nervovej sústavy, intelekt je v pásme priemeru, výraznejšia afektívna porucha sa nemanifestovala. Je na minimálnej liečbe, bez zlepšenia, napriek tomu liečba upravovaná nebola, nebola indikovaná ani hospitalizácia. Na základe takéhoto posúdenia zdravotného stavu bolo vydané rozhodnutie zo dňa 29.10.2015.

6. Krajský súd ďalej uviedol, že po podaní odvolania bol opätovne posudzovaný navrhovateľov zdravotný stav. Posudkový lekár v posudku uviedol, že po operačnom riešení zlomenín tvárových kostí, pri ktorom bola nutná aj extrakcia zubov, pretrváva porucha čeľuste a bolesti temporomandibulárneho kĺbu s podávaním vysoko suplementačnej liečby. Neurologickými nálezmi tiež bola preukázaná radikulárna symptomatika do horných končatín, servikobrachiálny a cervikokraniálny syndróm. K posudkovému zohľadneniu pridružených ochorení (dorzalgie a artrózy temporomandibulárneho kĺbu) s 10 % navýšením zníženej pracovnej schopnosti na celkových 45 % pristúpil z toho dôvodu, že ku dňu skončenia podporného obdobia k 03.12.2014 nebol tento stav doriešený. Dátum vzniku invalidity určil dňom 03.12.2014, teda dňom skončenia podporného obdobia. Odporkyňa na základe zmeny v

posudkovom vyhodnotení rozhodnutím I zrušila svoje rozhodnutie z 29.10.2015, ktorým bola žiadosť navrhovateľa o invalidný dôchodok zamietnutá, pretože po zmene v skutkových zisteniach bolo rozhodnutie z 29.10.2015 nesprávne. Zrušenie vlastného rozhodnutia umožňuje § 217 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z.. Krajský súd považoval zrušenie rozhodnutia za súladné so zákonom, a preto rozhodnutie I ako vecne správne potvrdil.

7. Vzhľadom k tomu, že navrhovateľ sa odvolal aj voči rozhodnutiu o priznaní invalidného dôchodku z dôvodu nespokojnosti s percentuálnym vyjadrením jeho zníženej pracovnej schopnosti, zdravotný stav navrhovateľa bol opätovne posúdený. V posudku z 01.08.2017 posudkový lekár vychádzal z vlastného klinického vyšetrenia navrhovateľa a opakovaných psychiatrických, neurologických, stomatologických vyšetrení a psychologických vyšetrení z priebehu rokov 2014 až 2017. Dospel k zhodnému posudkovému záveru ohľadom vzniku invalidity i percentuálneho vyjadrenia zníženej pracovnej schopnosti pri totožne označenom rozhodujúcom zdravotnom postihnutí so zohľadnením pridružených zdravotných ťažkostí. V posudku doplnil, že pre pretrvávajúce bolesti v krčnej chrbtici po jej luxácii mal navrhovateľ urobenú magnetickú rezonanciu krčnej chrbtice, ktorá potvrdila degeneratívne zmeny na stavcoch a medzistavcových platničkách s miernou funkčnou poruchou bez výraznejších prejavov koreňového dráždenia. Poškodenie miechy nebolo potvrdené. Pre trpnutie horných končatín neurológ ordinoval EMG vyšetrenie, ktoré vylúčilo úžinové syndrómy na horných končatinách a nepotvrdilo ani prejavy koreňového dráždenia z krčnej chrbtice. Od roku 2014 je navrhovateľ v liečbe psychiatera pre organickú poruchu nálady. Po vykonaní psychologických testov boli potvrdené mierne až stredne ťažké organické zmeny centrálného nervového systému, intelekt v norme. Pri kombinovanej liečbe antidepresívami je stav dobre ovplyvnený, liečba sa nezvyšovala, nootropiká do liečby psychiater neindikoval a neindikoval ani kontrolné psychologické vyšetrenie. Pri stredne ťažkej organickej afektívnej poruche je pokles pracovnej schopnosti 35 % navýšený o 10 % za ostatné zdravotné postihnutia. Konštatoval, že môže vykonávať práce bez zvýšenej psychickej záťaže, bez prác na úkol a bez nočných zmien, napr. robotnícke práce v chránenej dielni.

8. Krajský súd dospel k záveru, že posudkoví lekári prijali záver o poklese pracovnej schopnosti navrhovateľa na podklade potrebných odborných lekárskeho nálezov, ktoré zobrali do úvahy komplexne a bez rozporov. Ich posudkové stanoviská boli podrobne, vecne a logicky zdôvodnené v súlade s aktuálne zistenými kritériami a v rámci možností daných platnou právnou úpravou. Krajský súd nezistil takú skutočnosť, ktorá by závery posudkových lekárov spochybnila, preto si ich osvojil a pri posudzovaní vecnej správnosti rozhodnutia z nich vychádzal. Konštatoval, že konanie odporkyne, ktoré predchádzalo vydaniu napadnutého rozhodnutia bolo realizované v súlade so zákonom a zákonné a vecne správne bolo i napadnuté rozhodnutie. Odporkyňa postupovala správne, keď na účely rozhodnutia o žiadosti navrhovateľa o priznanie invalidného dôchodku vychádzala z posudku posudkového lekára pobočky a ústredia, ktorí sú podľa § 153 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z. z. výlučnými kompetentnými subjektami na posudzovanie zdravotného stavu poistencov. Posudkoví lekári presvedčivo odôvodnili záver o určení rozhodujúceho zdravotného postihnutia v rámci prílohy č. 4 k zákonu č. 461/2003 Z. z., ako aj záver o miere poklesu schopnosti navrhovateľa vykonávať zárobkovú činnosť v rámci zákonného rozpätia na dolnej hranici pre stredne ťažké formy ochorenia, pretože psychologickým vyšetrením bolo potvrdené mierne až stredne ťažké narušenie centrálnej nervovej sústavy.

9. Krajský súd záverom dodal, že odporkyňa na základe správne a úplne zisteného skutkového stavu konštatovala vznik invalidity navrhovateľa dňom skončenia podporného obdobia, na základe čoho po splnení ďalších predpokladov rozhodla o priznaní invalidného dôchodku odo dňa vzniku invalidity. Výpočet sumy dôchodkovej dávky nebol navrhovateľom spochybnený a krajský súd nezistil žiadne pochybenia pri jej určení. Konštatoval, že odporkyňa vychádzala zo správne zisteného obdobia dôchodkového poistenia a zárobkov. Údaje zistené z osobných listov dôchodkového poistenia/zabezpečenia navrhovateľa, potvrdených jeho jednotlivými zamestnávateľmi, v celosti a správne preniesla do osobného listu dôchodkového poistenia, ktorý bol podkladom pre vydanie rozhodnutia II.

10. Rozsudok krajského súdu napadol navrhovateľ odvolaním, v ktorom uviedol, že jeho zdravotný

stav sa neustále zhoršuje a vyžaduje ďalšiu odbornú liečbu, ktorá je nákladná. Pre svoj zdravotný stav sa nevie zamestnať, má neustále bolesti, ktoré tlmí liekmi, tie však zaberajú už iba čiastočne. Požiadal aspoň o percentuálne zvýšenie invalidného dôchodku, pretože mu už dochádzajú finančné prostriedky a je odkázaný na pomoc známych.

11. Odporkyňa dôvody uvádzané navrhovateľom v odvolaní nepovažovala za opodstatnené a žiadala napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť.

12. Podľa § 492 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) konania podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

13. Podľa § 250l ods. 1 a 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len „OSP“) podľa ustanovení tejto hlavy sa postupuje v prípadoch, v ktorých zákon zveruje súdom rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti neprávoplatným rozhodnutiam správnych orgánov. Pokiaľ v tejto hlave nie je ustanovené inak, použije sa primerane ustanovenie druhej hlavy s výnimkou § 250a .

14. Podľa § 246c ods. 1 OSP pre riešenie otázok, ktoré nie sú priamo upravené v tejto časti, sa použijú primerane ustanovenia prvej, tretej a štvrtej časti tohto zákona . Opravný prostriedok je prípustný, len ak je to ustanovené v tejto časti. Proti rozhodnutiu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky opravný prostriedok nie je prípustný.

15. Podľa § 250i ods. 1, 2, 3 OSP pri preskúvaní zákonnosti rozhodnutia je pre súd rozhodujúci skutkový stav, ktorý tu bol v čase vydania napadnutého rozhodnutia, teda ku dňu 20.01.2016. Súd preto nemôže prihliadať na navrhovateľom tvrdené zhoršovanie zdravotného stavu, ku ktorému malo dôjsť po tomto dni. Neskoršie zhoršenie zdravotného stavu by mohlo mať vplyv len na prípadné posúdenie miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v konaní o prípadnej novej žiadosti navrhovateľa o zvýšenie invalidného dôchodku. Podľa § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. poistenec je invalidný, ak pre dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

16. Podľa § 71 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav je taký zdravotný stav, ktorý spôsobuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť a ktorý má podľa poznatkov lekárskej vedy trvať dlhšie ako jeden rok.

17. Podľa § 71 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z. z. pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje porovnaním telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti poistenca s dlhodobo nepriaznivým zdravotným stavom a telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti zdravej fyzickej osoby.

18. Podľa § 71 ods. 6 zákona č. 461/2003 Z. z. miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v percentách sa určuje podľa druhu zdravotného postihnutia, ktoré je rozhodujúcou príčinou dlhodobo nepriaznivého zdravotného stavu, a so zreteľom na závažnosť ostatných zdravotných postihnutí.

19. Podľa § 71 ods. 7 zákona č. 461/2003 Z. z. jednotlivé percentuálne miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa nesčítavajú.

20. Podľa § 71 ods. 8 zákona č. 461/2003 Z. z. mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť určenú podľa odseku 6 možno zvýšiť najviac o 10 %, ak závažnosť ostatných zdravotných postihnutí ovplyvňuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Na určenie zvýšenia hodnoty sa vychádza z predchádzajúceho výkonu zárobkovej činnosti, dosiahnutého vzdelania, skúsenosti a schopnosti rekvalifikácie. Obdobne to platí, ak pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je dôsledkom viacerých zdravotných postihnutí podmieňujúcich dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav.

21. Podľa § 71 ods. 10 zákona č. 461/2003 Z. z. dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav na účely invalidity sa posúdi opätovne, ak sa predpokladá zmena vo vývoji zdravotného stavu a zmena schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

22. Spornou otázkou v tomto prípade bolo posúdenie zdravotného stavu navrhovateľa a určenie miery poklesu schopnosti zárobkovej činnosti.

23. Odvolací súd rovnako ako krajský súd dospel k záveru, že posudkoví lekári zhodnotili zdravotný stav navrhovateľa úplne a objektívne, svoj záver o rozhodujúcom zdravotnom postihnutí a miere poklesu schopnosti navrhovateľa vykonávať zárobkovú činnosť logicky a presvedčivo odôvodnili, ich závery nie sú v rozpore s názormi odborných lekárov, pričom zohľadnili všetky navrhovateľom predložené lekárske správy. Ďalšie dôkazy ani nové skutočnosti svedčiacie o nesprávnom určení jeho rozhodujúceho zdravotného postihnutia alebo miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť ku dňu 20.01.2016 navrhovateľ neuviedol. Vzhľadom na uvedené navrhovateľovi nie je možné priznať vyššiu percentuálnu mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

24. Z uvedených dôvodov aj odvolací súd považoval rozhodnutie odporkyne za súladné so zákonom, a preto podľa § 219 OSP rozsudok krajského súdu potvrdil.

25. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 OSP v spojení s § 250l ods. 2 a § 250k ods. 1 OSP tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, lebo navrhovateľ nebol v tomto konaní úspešný a odporkyňa nemá právo na náhradu trov konania zo zákona.

26. Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.